

INHOUDSOPGAVE

Lijst met afkortingen	6
Voorwoord	9
Hoofdstuk 1. Inleiding	11
Hoofdstuk 2. Aansprakelijkheid van de wegbeheerder ex art. 6:174 BW	14
2.1. Inleiding	14
2.2. Definitie van het begrip openbare weg	15
2.3. Definitie van het begrip wegbeheerder	17
2.4. Algemeen kader voor beoordeling van het bestaan van een gebrek	18
2.4.1. Inleiding	18
2.4.2. De wettekst en de wetsgeschiedenis	18
2.4.3. Algemene criteria ontwikkeld in de rechtspraak	18
2.4.4. Nationale en internationale richtlijnen en aanbevelingen	20
2.5. Gezichtspunten bij beoordelen van het bestaan van een gebrek	20
2.5.1. Aard van de weg	20
2.5.2. Soort weggebruiker	21
2.5.3. De verwachtingen van wegbeheerder en weggebruiker	22
2.5.3.1. Van weggebruiker te verwachten voorzichtigheid en oplettendheid	22
2.5.3.2. Overige omstandigheden	24
2.5.4. Weersomstandigheden	25
2.5.5. Financiële armslag en beleidsvrijheid van wegbeheerder	26
2.5.6. Onderhoudsplicht van, controle door en meldingen aan wegbeheerder	27
2.5.7. Wegnemen gebrekigheid door waarschuwing	28
2.6. Reikwijdte van artikel 6:174 BW	31
2.6.1. Inleiding	31
2.6.2. Gebrek in de weg zelf	31
2.6.3. Gebrek in de inrichting van de weg	32
2.6.3.1. Verkeersdrempels	32
2.6.3.2. Vormen van wegafsluiting	33
2.6.4. Voorwerpen en substanties op de weg die wezensvreemd zijn aan de weg	34
2.6.5. Voorwerpen en substanties op de weg die niet wezensvreemd zijn aan de weg	35
2.6.6. Gladheid van de weg door sneeuw, ijsel en water	35
2.6.7. Spoorwegovergangen	36
2.6.8. Trillingsschade	37
2.7. Vastgesteld gebrek – geen aansprakelijkheid	38
2.7.1. Gevaar heeft zich niet verwezenlijkt	38
2.7.2. Disculpatiemogelijkheid via de ‘tenzij-clausule’	39
Hoofdstuk 3. Aansprakelijkheid van de wegbeheerder ex art. 6:162 BW	41
3.1. Belang van art. 6:162 BW	41
3.2. Vereisten voor aansprakelijkheid ex art. 6:162 BW	41
3.3. Elementen en aspecten van onrechtmatigheid	42
3.4. Toerekenbaarheid	43
3.5. Verschillen tussen art. 6:162 en 6:174 BW	45

3.5.1. Vordering op basis van art. 6:162 BW	45
3.5.2. Vordering op basis van art. 6:174 BW	46
3.6. Relativiteit van de aansprakelijkheid	47
Hoofdstuk 4. Verkeers- en veiligheidsnormen voor weginfrastructuur	48
4.1. Inleiding	48
4.2. Regels in internationaal en Europees perspectief	52
4.2.1. Verdragen	52
4.2.2. Europese regels in Nederland van toepassing op het Trans-Europese wegennet (E-wegen)	56
4.3. Nederland: Wegenwet en Wegenverkeerswet	57
4.3.1. Inleiding	57
4.3.2. De Wegenwet	57
4.3.3. De Wegenverkeerswet 1994 (WVW) en uitvoeringsbesluiten	65
4.4. Eisen aan kunstwerken, wegwitrusting, wegdekken en dergelijke	67
4.4.1. Richtlijn bouwproducten en de Verordening bouwproducten	67
4.4.2. Het Bouwbesluit 2012 en wegwitrusting	69
4.4.3. CE-markering en NEN-normen	71
4.4.4. Beleidsregels	72
4.5. Niet-wettelijke normen: Publicaties, richtlijnen en aanbevelingen	73
4.6. Afsluitende opmerkingen	75
Hoofdstuk 5. Schade, causaliteit en eigen schuld	76
5.1. Inleiding	76
5.2. Schade	76
5.2.1. Inleiding	76
5.2.2. Verschillende soorten schade	77
5.3. Causaal verband	78
5.4. Eigen schuld	79
Hoofdstuk 6. Verzekeringen en andere mogelijkheden om schade af te wentelen	82
6.1. Inleiding	82
6.2. Eigen verzekeringen van de weggebruiker	82
6.3. Verhaal door de wegbeheerder op andere aansprakelijke personen	83
6.4. Aansprakelijkheidsverzekering van de wegbeheerder	84
6.5. Verhaalsmogelijkheden van de verzekeraar	85
6.6. Tijdelijke regeling verhaalsrechten	86
6.7. Aansprakelijkheid ex art. 6:171 BW	86
Hoofdstuk 7. Aansprakelijkheid van de weggebruiker jegens de wegbeheerder	88
7.1. Inleiding	88
7.2. Aansprakelijkheid van de weggebruiker ex art. 185 WVW	88
7.3. Aansprakelijkheid van de weggebruiker ex art. 6:173 BW	89
7.4. Aansprakelijkheid van de weggebruiker ex art. 6:162 BW	90
7.5. Samenvatting van de keuzemogelijkheden	90
Hoofdstuk 8. Procesrechtelijke aspecten en bewijs	91
8.1. Civiele procedure tegen de wegbeheerder	91
8.2. Absolute bevoegdheid	91
8.3. Relatieve bevoegdheid	92

8.4. Verloop van de procedure	92
8.4.1. Eerste aanleg	92
8.4.2. Hoger beroep	94
8.4.3. Cassatieberoep	95
8.4.4. Afwijkende procedure eerste aanleg: art. 96 Rv	95
8.4.5. Complicaties in een procedure: vrijwaring	95
8.5. Stelplicht en bewijslast	96
8.5.1. Inleiding	96
8.5.2. Wat moet de benadeelde stellen en bewijzen?	96
8.5.3. Wat moet de wegbeheerder bewijzen?	97
8.5.4. Een uitzondering op de hoofdregel: bewijsvermoedens	97
8.5.5. Voorlopige bewijslevering: voorlopig getuigenverhoor, voorlopig deskundigenbericht, voorlopige plaatsopneming	98
8.6. Verzekeringsrecht: directe actie jegens aansprakelijkheidsverzekeraar	99
8.7. Voeging in strafprocedure	100
8.8. Waarborgfonds Motorverkeer	101
8.9. Deelgeschilprocedure	102
8.10. Wet collectieve afwikkeling massaschade (WCAM)	102
Jurisprudentieoverzicht	105
1. Algemene, relevante jurisprudentie	107
2. Gebrek met betrekking tot het wegdek	110
3. Gebrek met betrekking tot de weguitrusting	167
4. Overige aansprakelijkheid ex art. 6:174 BW	226
Bijlage 1	232
Relevante wetsartikelen	
Bijlage 2	237
Verzekeringen	
Bijlage 3	241
Chronologisch overzicht jurisprudentie	
Register	246